

Hundra år sedan Svenska Bollspelsförbundet bildades – av Jimmy Lindahl

Den 6:e maj är det 100 år sedan Svenska Bollspelsförbundet bildades på Regeringsgatan i centrala Stockholm.

Det kom att bli en i landet omstridd fotbollsunion och kritiska synpunkter på att bilda ett specialförbund för fotboll torgfördes långt innan det bildades, och någon större betydelse kom förbundet aldrig att få utanför stockholmsområdet. Tack vare Svenska Bollspelsförbundet räknas dock Sverige till ett av de sju länder som bildade FIFA i maj 1904. Det var den danske delegaten Ludvig Sylow som hade mandat att även representera Svenska Bollspelsförbundet vid överläggningarna i Paris.

Vid det förra sekelskiftet började antalet idrottsföreningar som tog upp det s.k. associationsspelet öka ganska kraftigt. SM arrangerades av Svenska Idrottsförbundet, men dessa tävlingar slog i detta skede egentligen aldrig igenom på allvar utanför Göteborg, även om AIK blev svenska mästare ett par gånger redan under denna period. I Stockholm arrangerade Stockholms Idrottsförbund den allt mer populära tävlingen om "Rosenska pokalen". Allt fler började tala om behovet att skapa en landsorganisation för att på bästa sätt stödja det växande fotbollsintresset i landet, som plötsligt 1901 fått ett stort genombrott i de breda lagren. Samtiden talar om att som stampade ur jorden växte fotbollsidkande föreningar upp och fotbollsspelet blev på en gång den dominerande idrotten. Detta uppsving krävde en idrottsorganisation som kunde ta hand om detsamma och leda de nya utövarna in på rätta och sunda banor, och som kunde överta ledningen av de större tävlingarna så att dessa kunde genomföras utan störande avbrott och misshälligheter. Efter en häftig polemik i Nordiskt Idrottslif, tog tidningens redaktion och den köpenhamnsfödde direktören Christian Ludvig Kornerup, under vintern 1901-1902 initiativ till en kommitté för att utarbeta förslag till stadgar för en svensk fotbollsunion

Kornerup som flyttat till Stockholm ett par år tidigare, och blev svensk medborgare först 1905, hade såväl i Skottland och England som i sitt

hemland varit i tillfälle att studera både spelet och dess administration. En liknande organisation som i dessa länder ansåg han var nödvändig för att kunna lyfta fotbollsspelet till en högre nivå i Sverige.

Kommittén bjöd in till ett antal sammanträden och diskussionens vågor lär ha gått ganska höga. Bland dessa möten kan ett för att diskutera stadgarnas utformning den 20 februari och ett med målsättningen att bilda en fotbollsunion den 9 april nämnas. Vid det senare mötet framgick det tydligt att representanter för de etablerade idrottsförbunden starkt ifrågasatte behovet av en självständig fotbollsunion. Till skillnad mot andra länder, med specialklubbar för fotboll, menade man att de i Sverige verksamma idrottsällskapen med vidsträckt program svårigen skulle kunna underkasta sig fotbollsunionens stadgar. Just denna bredd hos föreningarna gjorde det mindre lämpligt att bilda en fotbollsunion menade man. Major Otto Scherstén och löjtnant Gösta Drake talade om att enighet ger styrka och att tiden inte var inne för bildande av den ifrågasatta unionen, men väl en sektion under Svenska gymnastik- och idrottsförbundet. Inte heller i Göteborg eller i det SM-arrangerade Svenska Idrottsförbundet var man tilltalad av tanken att bilda en självständig union.

Redaktionssekreterare Baltzar Roosval menade däremot att fotbollsspelet skulle kunna drivas kraftigare under självständig organisation, och C.L. Kornerup tydliggjorde att en enande och kontrollerande fotbollsunion var av nöden

Något beslut om att bilda någon rikstäckande fotbollsunion kunde man inte fatta den 9 april, till kan man ana överstelöjtnant Victor Balcks lättnad, endast med viss reservation hade Balck nämligen åtagit sig att leda mötet sedan redaktör Alexander Lindman öppnat detsamma. Ett antal stockholmsklubbar bestämde sig dock för att fortsätta på den inslagna vägen.

I slutet av april, närmare bestämt den 29 april 1902, publiceras följande inbjudan i Nordiskt Idrottslif.

En svensk bollspelsunion

I enlighet med beslut å sammanträde inbjudas härmed idrottsföreningar i Sverige, vilka idka bollspel, till sammanträde å Nordiskt Idrottslifs lokal, Regeringsgatan 43, tisdagen den 6 maj kl. 8 e.m. för att taga del av stadgeföreläsa samt välja unionsstyrelse. Varje förening, som därvid ansluter sig till principen om en bollspelsunion äger avgiva en röst.

B. Roosval
enligt uppdrag

Dagen efter denna inbjudan (dvs. 30/4) bildas för övrigt Norsk Fodboldförbund av föreningarna Grane, Spring och Lyn i Kristiania (Oslo), på en sammankomst vartill sistnämnda förening inbjudit.

I mitten av maj 1902 kan de fotbolls- och idrottsintresserade läsa följande i Nordiskt Idrottslif;

Svenska Bollspelsförbundet bildades definitivt på sammanträde den 6 dennes av representanter för Allmänna idrottsklubben, Djurgårdens idrottsförening, Idrottsföreningen Kamraterna, Idrottsföreningen Sleipner, Idrottsföreningen Svithiod och Östermalms sportklubb.

Styrelsen konstituerar sig i denna vecka och program offentliggöres i nästa nummer af Nordiskt Idrottslif,

Föreningens stadgar kunna rekvireras under postadress: Svenska Bollspelsförbundet, Stockholm.

Att bollspelsunioner bildats i såväl Sverige som Norge uppmärksammas av det redan 1889 bildade Dansk Boldspil-Union, som vid den aktuella tidpunkten vuxit sig mäktigt och åstadkommit en ofantlig utveckling av fotbollsspelet i vårt södra grannland. En ledare i DBU, överretsföreren J. Höyrup skriver i ett brev att han önskar framgång och hoppas på framtida,

ömsesidigt fruktbringande samarbete. Herr Höyrup har även läst de nya stadgarna som han i stort finner förträffliga, även om han velat finna starkare garantier för att förbundet städse hölle sig au courant och spelade enligt de engelska associationsreglerna.

Under "Föreningsmeddelanden" 1902-05-27 i Nordiskt Idrottslif kan man läsa en – freudiansk? – felskrivning.

Svenska Fotbollsförbundet!... kallar nämligen styrelsen och representanter för föreningarna till sammanträde torsdagen 29 maj kl. 8 e.m. å Nordiskt Idrottslifs lokal, Regeringsgatan 43 för fastställelse av program och eventuellt kompletteringsval.

I samma nummer av tidningen presenteras även den nytillträdde styrelsen; ordförande greve Clarence von Rosen, vice ordförande grosshandlare O. Labatt, vice ordförande direktör Sigfrid Edström, skattmästare herr Carl Hellberg, sekreterare redaktionssekreterare Baltzar Roosval, samt ledamöterna grosshandlare K. Parker och direktör C.L. Kornerup.

Vid sammanträdet den 29 maj avsåg sig dock Kornerup och Parker sina platser i styrelsen. Kornerup då han inte ansåg det förenligt med att såsom domare leda sommarens tävlingar och samtidigt sitta i förbundsstyrelsen och Parker p.g.a. bristande tid. Efter kompletteringsval valdes i stället herrarna C.O. Rohloff och Kristian Hellström in i styrelsen.

Svenska Bollspelsförbundets första uppgift blev att anordna seriespel i Stockholm sommaren 1902 (se även föregående nummer [2002:1] av SFS-Bolletinen sidan 22-23) och strax därefter att anordna ävlingmatcher om en av greve Carl Bonde uppsatt pokal för skolunglingar. På hösten 1902 tog unionen även hand om arrangemanget av "Rosenska Pokalen". Någon rikstäckande organisation blev dock Svenska Bollspelsförbundet aldrig, utan dess huvudsakliga verksamhetsområde blev Stockholm och Uppland.

I maj 1903 bildades Svenska gymnastik- och idrottsföreningarnas riksförbund (RF). Någon sektion för fotboll inrättas till en början inte i Riksförbundet, utan Svenska Bollspelsförbundet erbjuds att omformas till en sektion inom Riksförbundet. Unionen är dock inte villig att underordna sig en överstyrelse och den 24 april 1904 tillsätter Riksförbundet en egen sektionsstyrelse för fotboll och hockey (bandy). Samarbetet mellan Riksförbundets sektion för fotboll och Bollspelsförbundet är emellertid inte det bästa, då det senare förbundet känner sin ställning hotad, men sommaren 1904 förklarar ledningen för Bollspelsförbundet att man under vissa villkor är villigt att inträda i Riksförbundet. RF:s sektionsstyrelse överlåter då i augusti 1904 på Bollspelsförbundet att anordna SM, varigenom dessa tävlingar blir gemensamma med tävlingarna om Svenska Fotbollpokalen. En pokal som 1906 kom att överlåtas till Riksförbundet, och som delades ut till de svenska mästarna i fotboll t.o.m. 2000 (se även SFS-Bolletinen 2001:1).

Även om sektionsstyrelsen undvek att utträta något direkt arbete för fotbollsspelet, för att inte komma i konflikt med Bollspelsförbundet, strandar alla försök till uppgörelse mellan de båda förbunden. Efter påtryckningar från landsortens föreningar kallade så Riksförbundets överstyrelse till ett möte i Stockholm den 18 december för de fotbollsidkande föreningarna i landet, där man skulle ta ställning till hur den svenska fotbollsidrotten bäst skulle organiseras. Med 40 röster av 77 uttalade sig detta möte för anslutning till Riksförbundet och att fotbollsspelet borde ledas enligt en av sektionsstyrelsen uppgjord plan till en i hela riket omfattande distriktsindelning. Den 18 december 1904, som betraktas som Svenska Fotbollförbundets stiftelsesdatum, beseglas i praktiken Bollspelsförbundets öde slutgiltigt. Striden är förlorad och allt färre lyssnar på dem när de hävdar att de utgör det ledande förbundet för fotbollsspelet i landet.

Inför sommaren 1905 kommer någon form av försoning till stånd, de båda styrelserna bestod ju delvis av samma personer! Initiativtagare till ett gemensamt sammanträde för de båda styrelserna är C.L. Kornerup, som nu är Bollspelsförbundets ordförande. Vid det gemensamma mötet den 11 april kommer man i fem punkter överens om hur förhållandet mellan de båda förbunden skall regleras. Bollspelsförbundet förbinder sig att inskränka sin verksamhet till det område som av

Riksförbundet sammanförts till Stockholms distrikt, nämligen Stockholms stad med förstäder samt Uppland. Inom nämnda område, med undantag av matcher i svenska mästerskapet och internationella matcher, överlämnar Riksförbundet all administration av spelet till Bollspelsförbundet. Tävlingarna om svenska mästerskapet och Svenska Fotbollpokalen slås samman och en gemensam kommitté tillsätts för att genomföra den gemensamma tävlingen, från Bollspelsförbundet ingår C.L. Kornerup, Edvin Sandborg och David Gustavsson i denna kommitté.

Stockholms Idrottsförbund var dock missnöjt med rådande förhållande, då man även önskade ta hand även om fotbollen inom sitt distrikt. Efter många stridigheter och sedan sektionsstyrelsen ingripit upplöstes Svenska Bollspelsförbundet slutligen på ett ajournerande sammanträde den 17 mars 1906 efter mindre än fyra års verksamhet. Svenska Fotbollförbundet var nu ensam organisation kvar med landsomfattande ambitioner inom fotbollsrorelsen. Vid styrelsesammanträdet den 1 april 1906 beslöt man också att ta namnet Svenska Fotbollförbundet i bruk. Namnet var sedan länge fastställt, men av hänsyn till de tvistigheter som förevarit under de första åren av sektionsstyrelsens verksamhet hade man valt att inte använda namnet. Det hade dessutom allt tydligare visat sig behövt att få ett kortare och mera populärt namn än det långgrandiga Riksförbundets sektionsstyrelse för fotboll och hockey.

Vid samma sammanträde utlyste man också ett möte i mitten av april för att få ett slut på de ledsamma tvistigheterna bland Stockholms bollspelare. Fotbollförbundets nye ordförande C.L. Kornerup, som tillträtt denna befattning i november 1905, poängterade att styrelseledamöterna skulle ställa sig utanför alla tvistigheter inom Stockholmsdistriktet, då endast ett enigt samarbete inom sektionsstyrelsen möjliggjorde främjande av hela landets fotbollsidrott.

Svenska Fotbollförbundet kunde nu även delta i FIFA:s kongresser, dess första ombud var dock en engelsman – mr. Frederick J. Wall i Amsterdam 1907.